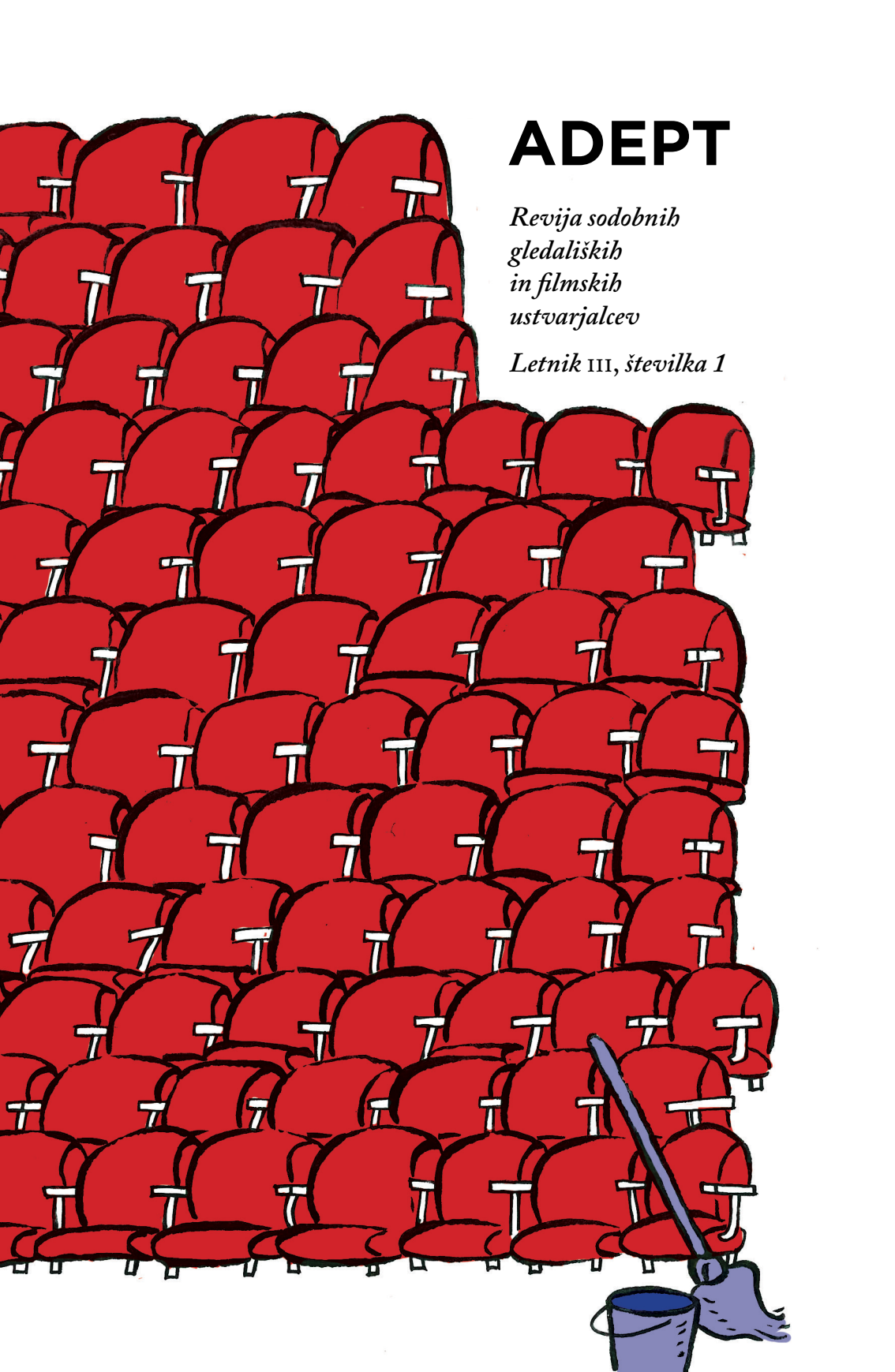

A stylized illustration of a theater audience. The seats are red with white T-shaped backrests. The perspective is from the back of the theater, looking forward. In the bottom right corner, there is a blue bucket and a blue brush, suggesting the seats are being painted or cleaned.

ADEPT

*Revija sodobnih
gledaliških
in filmskih
ustvarjalcev*

Letnik III, številka 1

ADEPT

Revija sodobnih gledaliških in filmskih ustvarjalcev

LETNIK III, številka 1, 2016/2017

ISSN: 2385-9164

Izdajatelj in založnik

UL AGRFT, zanj: red. prof. Tomaž Gubenšek, dekan

Glavna in odgovorna urednica

Nina Ramšak

Uredniški odbor

Jakob Ribič in Dorian Šilec Petek

Mentor

doc. dr. Blaž Lukan

Lektorica

Nataša Martina Pintarič

Kreativna zasnova in oblikovanje

Peter Kuntarič

Fotografije

Osebni arhiv Aljaža Bastiča

Tisk

Kubelj d.o.o.

300 izvodov

Vse pravice pridržane.

VSEBINA

4 **UVODNIK** | 7 **DRAMATURGIJA KOT NEVIDNA**

POEZIJA V UPORIZITVI; Varja Hrvatin |

11 **GLEDALIŠKA (NE)IZOBRAŽENOST** ali **KDAJ SEM SE PRVIČ SREČALA Z GLEDALIŠČEM**; Eva

Kučera Šmon | 14 **DOLENJŠČINA JE MOJA**

MATERINŠČINA; Ana Penca | 16 **AKADEMSKA**

TELEVIZIJA; Aljaž Bastič | 32 **INTERVJU: KATJA**

MARKIČ; Jakob Ribič

Uvodnik

Zadnja številka revije ADEPT, ki je izšla že v lanskem letu, je bila tematska, za temo pa smo si izbrali (gledališko) kritiko. K pisanju smo povabili precej širok nabor piscev, med katerimi so bili tako študentje, ki si svoje mesto v slovenskem kulturnem (ali gledališkem) prostoru šele ustvarjajo, kot tudi tisti, ki so v njem že uveljavljeni.

Ko smo razmišljali, v katero smer bi krenili v novi številki, smo v obzir vzeli prav raznolikost v naboru avtorjev, navsezadnje pa nas je na to, da je ADEPT v prvi vrsti predvsem študentska revija naše Akademije, opomnilo tudi nekaj kritičnih mnenj. In tako smo se odločili, da bo namen nove številke ustvariti nek prostor dialoga, v katerega bi bilo vključenih kar se da veliko študentov na Akademiji. Prostor, v katerem bi se lahko intimnosti študija prenesle v dialog in s tem postale več kot ugotovitve. Želeli smo si poiskati način, kako bi lahko študentje AGRFT-ja izven teoretskih okvirjev spodbudili govor o ustvarjanju in o tem, kaj pomeni študij pod pritiskom kreativnih in obrtnih zahtev. Skušali smo torej vzpostaviti skupnost ustvarjalcev, ki bi si z deljenjem izkušenj, nasvetov in spoznanj pomagali med seboj. Želja uredništva je bila pripraviti (resda z velikim zanašanjem na samoiniciativo študentov) kolektivni dnevnik oziroma kolektivno beležko z izkušnjami študentov na AGRFT, ki bi sčasoma in po več podobnih številkah lahko postala pričevanje o razvoju, stanju in načrtih študentov na AGRFT. Ne samo to – morda bi lahko tudi prihajajočim generacijam študentov s tem ponudili premisleke in ideje, ki bi bodočim kolegom služili kot materializirano in izgovorjeno soočenje s težavami, ki jih čakajo. Nenazadnje pa smo želeli s to številko prav prek dikcije o študiju in delu povezati študente naše Akademije.

Zdi se, da je revija, ki je danes pred vami, bolj ali manj spodletel poskus zgoraj zapisanega. Namesto številke, ki bi te ideje podprla in jih konkretizirala, je pred vami drugačno besedilo – skopo in zadržano.

Da gre v prvi vrsti za neuspeh uredništva, je dejstvo, od katerega ne bežimo in o katerem smo se že tekom ustvarjanja

te številke precej pogovarjali. Razlogov za to je več: prvi je ta, da je tema te številke preveč nejasna in preširoko zastavljena, drugi pa, da se uredništvo v svoji želji preostalim kolegom na Akademiji ni uspelo dovolj približati, čeprav smo poziv k pisanju poslali prek interne mailing liste, v katero so vključeni vsi študentje, k nekaterim letnikom in posameznikom pa smo pristopili tudi osebno in jih povabili k sodelovanju.

Prav zato si drznemo zapisati, da dejstvo, da je realizacija zgoraj zapisanih (očitno previsoko letečih) zamisli spodletela, vendarle ne gre popolnoma na račun uredništva in njegovega dela. Zato naj bo ta uvodnik (in ne nazadnje tudi revija sama) spodbuda za razmislek in premislek. Morda ta številka v svoji skoposti in zadržanosti problematizira pripravljenost ljudi (ali vsaj študentov) deliti svoje strahove, izkušnje, nasvete, misli in pridobljena znanja z drugimi. Če ta problem res obstaja, potem je sila važen. To, kar vem, kar sem, kar sem se naučil in kar me konstruira, je bogastvo, a težavno je, če ga nisem pripravljen deliti z avtorji strahu, da bom s tem izgubil nekaj, kar me dela boljšega. Možnosti medsebojnega sodelovanja in dialoga se ne sme zanemariti; nenazadnje si s skupno pomočjo pomagamo pri uspešnem delu, to pa je mogoče le v skupnosti, ki se kot taka tudi razume. Konec koncev to velja tudi za pričujočo revijo, za katero si (zaenkrat ne najbolj uspešno) prizadevamo, da ne bi bila stvar nekaj posameznikov, temveč celotne Akademije in njenih študentov.

Ne glede na vse vendarle upamo, da je številka, ki je pred vami, zanimiva. Morda ta poskus, pa čeprav ne docela uspešen, vseeno pomeni nekakšno odskočno desko za vzpostavitev prihodnjih zapisov pričevanj študentov Akademije in skupnega dialoga. Nam pa bo revija služila kot dragocena izkušnja in razmislek o profilu, še bolj pa o samem namenu publikacije, kakršna je revija ADEPT.

Prijetno branje do prihodnje številke.

Uredništvo revije ADEPT

VARJA HRVATIN

Dramaturgija kot nevidna poezija v uprizoritvi

VSAKIČ, KO ČAKAM, SE SPOMNIM, DA JE ČAKANJE PRAVZAPRAV GLAVNA KOMPONENTA MOJEGA USTVARJANJA, MOJE POEZIJE. ČAKANJE NI NIČ DRUGEGA KOT DRAMATURGIJA IN DRAMATURGIJA NI NIČ DRUGEGA KOT ČAKANJE. ČAKANJE IN OPERIRANJE S ČASOM, Z VMESNIM PROSTOROM MED ZAČETKOM IN KONCEM, MED IDEJO IN UPRIZORITVIJO. DRAMATURGIJA JE UMETNIK IN ZGODBA ČASA. V ŽIVLJENJU SE NAM NAJVEČ STVARI ZGODI RAVNO MED ČAKANJEM, SAJ JE ČAKANJE RAVNO TISTI NEOPRIJEMLJIVI ČAS, KI IMA SVOJ CILJ IN SVOJO USMERJENO TOČKO KONCA, VENDAR JE ZNOTRAJ SVOJEGA NEDELOVANJA PREPUŠČEN POPOLNI SVOBODI. JE TISTI ČAS, V KATEREM SE LAHKO ZGODI KARKOLI, Z MAJHNIM OPOMINOM ZAKLJUČKA »NEKOČ«. TAKO SI SAMA NAJLAŽJE RAZLOŽIM DRAMATURGIJO, KI JE ZAME OBLIKOVANJE ZGODBE SKOZI VMESNI ČAS VZGAJANJA PREDSTAVE ALI PROJEKTA. DRAMATURGIJA JE TISTO NEKAJ VMES, MED MANO IN TABO, KOT UMETNOST, KI SE SKRIVA MED UMETNINO IN OPAZOVALCEM; JE NEVIDNO POLNILO, KI OSMISLI NEDOVRŠENO STRUKTURO.

Čakanje na režiserko. Torej čakam na režiserko. Čakam.

Čakam.

Spomnim se njene ideje, njenega koncepta. Kaj sem tokrat pripravila zanjo? Dramaturške razčlembe nimam, analizirati ne znam. Vse, kar lahko naredim, je to, da sem njena sogovornica. Da znam poslušati. Improviziram, tako kot vedno. Skušam najti ritem najinega diskurza. Zapolniti vrzeli med njeno vizijo in zgodbo, ki jo narekujejo zapisane besede. Čakam in čakam in dočakam.

REŽISERKA

Nekaj abstraktnega.

DRAMATURGINJA

Beseda?

REŽISERKA

Zvok.

REŽISERKA

Nekaj metafizičnega.

DRAMATURGINJA

Spet?

REŽISERKA

Spet.

In tukaj vstopim jaz in naredim svoj čira čara. Čira čara je moja magija, moja avtorska poetika, moj način spoprijemanja s tekstom in konceptom. Mehanizem mojega delovanja nima navodil za uporabo. Ima svojo shemo, notno črtovje, po katerem se uglasbi melodija, ki jo slišim od soustvarjalcev.

Ne vem, kaj počnem.

»Kaj sploh počne dramaturg?«

»Kaj je to dramaturgija?«

»Zakaj bi to sploh kdo študiral?«

»Ne potrebujem dramaturga, bom sam svoj dramaturg.«

»Če kritika dramaturgije obstaja, je praviloma negativna.«

»Dramaturg je lahko tudi hostesnik.«

Vsa ta vprašanja so upravičena, a zame niso relevantna. Dramaturginja sem in dramaturginja bom, naučiti se moram le, kako. Iznajti moram svojo strategijo, ki se lahko razleze med vse oblike uprizarjanja. Razlesti se moram na oder, skozi idejo, v igralca in vse do poklona.

In tako čakam naprej. Čakam in čakam. Čakam na vajo. Čakam na vaji. Igralci se ogrevajo. Igralci so na odru. Čakam na napotke. Napotki so, vaja se začne. Tišina. Bi zdaj morala kaj reči? Naj vskočim? Kaj naj komentiram? Kaj je na tej točki konstruktivna

pripomba in kje je moja meja avtoritete in legitimitete kot soustvarjalke? Čakam naprej in čakam in takrat dočakam glasove, ki so čedalje glasnejši.

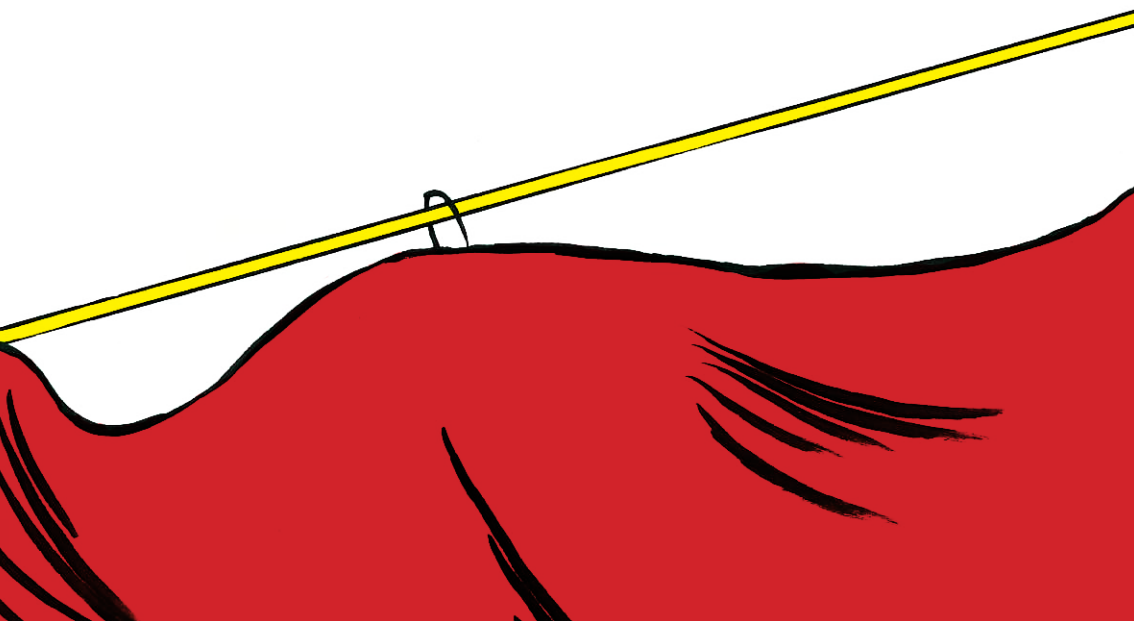
NAJDI VSILJIVCA!

Lučni oblikovalec, igralci, dramaturg, kostumograf, režiser, scenograf.

- Ne bodi moteči element!
- Zlij se z okolico!
- Izgini v črni luknji!
- Bodi viden.
- Ampak ne preveč.
- Bodi slišen.
- Ampak ne preveč.
- Bodi umsko in razumsko nad vsemi.
- Ne moreš.
- Pametnejši si od vseh.
- Ampak nisi.
- Prosim, ne moti.
- Bodi rama.
- Bodi opora.
- A izgini, ko začneš bledeti.
- Razblinaj se.
- Napolni praznino.
- ATMOSFERA
- Najdi melodijo.
- STANJE
- Sledi poti, sledi besedam.
- Bodi zagovornik jezika!
- Videti moraš vse.
- A vidiš vse?
- Ostani za zaveso.
- Pojdi na balkon.
- A vidiš vse?
- Neviden element. Bodi duh, bodi zrak, napolni prostor s kisikom, spodbudi vdih.
- Bodi.

Glasovi utihnejo in po tem dolgem čakanju čakanja vidim, da so vse oči uprte vame, buljijo in zdaj čakajo name. Kaj pa zdaj, ko sem jaz izpostavljeni objekt čakanja in ne več njegov aktivni element?

Takrat se začne. In zame konča. Kadar dramaturgija ni bistvena, ni potrebna, ni uporabljena, je toliko opaznejša. Veš, da si pustil svoj avtorski pečat, ko izgineš kot poezija znotraj mehanizma predstave. In ko ta zares zadiha in stoji, takrat veš, da si v njej zares prisoten. Bistvo dramaturgije je v njenem nevidnem plašču. Saj tudi Mali princ ve, da je bistvo očem nevidno.

EVA KUČERA ŠMON

Gledališka (ne)izobraženost

ali

kdaj sem se prvič srečala z gledališčem

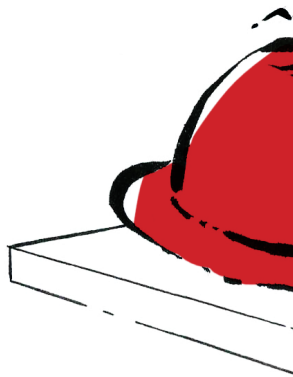
KOGA KRIVITI ZA ŠIBKO GLEDALIŠKO IZOBRAZBO, KI PRI SLOVENCIH SPOMINJA NA PULOVER Z VELIKIMI LUKNJAMI, JE VPRAŠANJE, KI BI GA LAHKO ZASTAVILI MINISTRSTVU ZA KULTURO, PA BI SE TO PO VSEJ VERJETNOSTI SKLICEVALO NA DOKAJ POLNE DVORANE V DRAMI IN MGL, KI NAJ BI DOKAZOVALE, DA JE GLEDALIŠČE ŠE VEDNO IZJEMNO OBISKANO. KLJUB POLNIM DVORANAM PA JE MOČ TRDITI, DA BI VEČINA ABONENTOV, KI SEDIJO V SVOJIH SKRBNNO VAROVANIH LOŽAH, OBLEČENI V SKRBNNO IZBRANE VEČERNE KOSTUME, S TEŽAVO ODGOVORILA NA PREPROSTA VPRAŠANJA, KOT SO: KDO SPLOH SODELUJE PRI PREDSTAVI? KDO JE DRAMATURG IN KAKŠNA JE NJEGOVA FUNKCIJA? KAKŠNA SE VAM JE ZDELA PREDSTAVA? (ČE ODGOVOR NE SME BITI »ZANIMIVA«, »KRNEKI«, »SMEŠNA« ALI »DOLGOČASNA«).

Seveda pa za pomanjkanje gledališke izobrazbe ne smemo kriviti nič hudega slutečih posameznikov, ki želijo biti zgolj pasivni gledalci v gledališču ali pa si želijo z letnim abonmajem v Drami pridobiti naziv intelektualca. Ker to gledališče pač je: hram modrosti in umetnosti, ki je v preteklosti že razdvajal ljudi na tiste, ki sodijo v gledališče, in tiste, ki pač ne. In hočeš nočeš je tudi danes podobno. Gledališče se vedno bolj oddaljuje od ljudi, ki so izobraževanje zaključili že v osnovni šoli ali pa so zaključili poklicno šolo. Ker ne spadajo v skupino gimnazijskih intelektualcev in mogotcev z diplomami ter magisteriji, se zanje gledališka zgodba tu konča.

Ko pogledam nazaj, v svojo dvajset let dolgo preteklost, mi tako skozi možgane večkrat šine povsem preprosta misel: Kdaj se je sploh začela? Moja ljubezen do gledališča namreč. Pa sem po dnevih razmišljanja le prišla do odgovora: verjetno je bila prisotna že od nekdaj, negovati pa sem jo začela šele letos, ko sem prvič vstopila v Akademijo. Priznam, da sem tudi jaz sodila v gledališko neizobraženo 'rajo', ki je nad gledališčem kot umetnostjo fascinirana, ne ve pa natančno, kaj je v ozadju. Podobno kot množica, ki stoji pred sliko Mone Lize ter ob pogledu na umetnino tisočletja spušča vzdih občudovanja, a ne ve niti tega, kdaj, zakaj in kako je nastala.

Kje torej tiči problem gledališke (ne)izobrazbe? Če obtožim šolstvo, se bo tokrat oglasilo Ministrstvo za šolstvo in mi pod nos potisnilo učni načrt za slovenščino v osnovni šoli, kjer je jasno zapisano, da morajo osnovnošolci poznati sestavine gledališke igre in (pozor!) tudi radijske igre. Očitno sem preskočila osnovno šolo ali pa se je od leta 2012 zgodila drastična reforma, zaradi katere bo slovensko ljudstvo končno gledališko izobraženo (aleluja!). Tudi če se vpišeš na gimnazijo, te tam ne čaka nič kaj bolj gledališkega. Ponujeni so nam sicer razni dramski krožki, ki temeljijo na igri in režiji, ne pa tudi

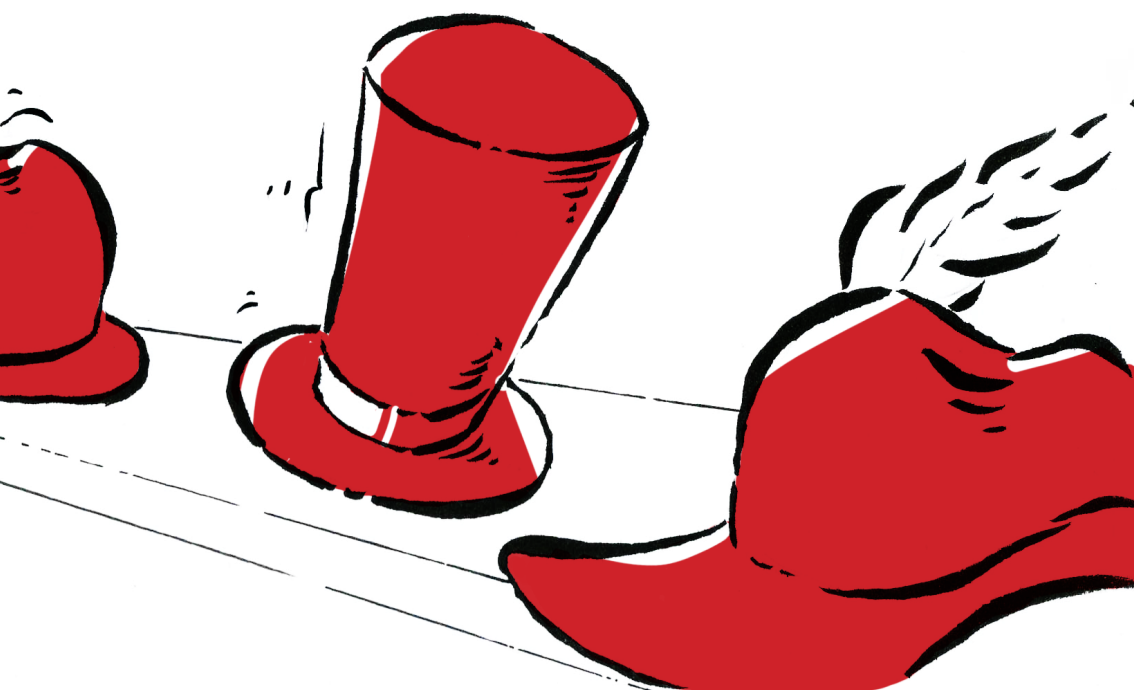
*...nikakor ni
pravična
gledališka
izobrazba, saj
je jasno, da so
otroci iz
finančno šibkejših
družin za
takšne stvari
pikrajšani.*

na konkretni gledališki teoriji. Seveda se lahko vprašamo tudi, zakaj bi morala biti gledališka vzgoja zgolj izbirna in zakaj ni eden izmed samostojnih predmetov v okviru šolanja, tako v osnovni kot tudi v srednji šoli. Pa se bo tokrat našel kakšen izjemen um, ki bo pripomnil, da vsak pač ni za gledališče. Seveda, saj tudi ni vsak za šport in glasbeno ter likovno umetnost, pa se otroci z njimi srečujejo devet ali več let. Zato pa imamo ljudi, ki (hvala bogu!!!) znajo narediti preval nazaj, ne vedo pa nič o čudoviti zgodovini slovenskega gledališča.

Izvenšolske dejavnosti, kot so razne gledališke šole, se rade pohvalijo, da so njihovi učenci naredili sprejemne izpite na akademijah doma in po svetu. A to nikakor ni pravična gledališka izobrazba, saj je jasno, da so otroci iz finančno šibkejših družin za takšne stvari prikrajšani.

In če se tako ozremo na izpostavljena dejstva, ugotovimo, da nam ta jasno osvetljujejo mnogo večji problem kot zgolj pomanjkanje gledališke izobrazbe. Ni zaskrbljujoče dejstvo, da gledališka izobrazba med Slovenci peša, pač pa to, da je slednja rezervirana zgolj za posameznike, ki se bodo gledališko izobrazili samoiniciativno, bodisi z vpisom v dramsko šolo bodisi z rednim obiskom teatra.

ANA PENCA

Dolenjščina je moja materinščina

ali

»KAKU LUŠNU JE TU!«

»TU, TAM ALI PA KJE DRUGJE. VALDA, DA JE LUŠNO!«

PRAVZAPRAV SEM MISLILA, KAKO FINO JE TO, TA REČ. SAJ SEM
TUDI REKLA TAKO, MAR NE?

»KAJ? NEE, TAKU PA ŽE NE ZAVIJAM ... MEN JE ZLU ŽOU,
AMPAK TULE SPLOH NI HUDU V PRIMERJAVI Z NAŠO STARO
MAMO!«

Najprej mi je bilo smešno in sem se smejala s tistimi, ki jih je moj govor zabaval. Potem me je počasi začelo nervirati, da sogovornik ne posluša vsebine, ampak se krohota neki (po mojem mnenju res brezvezni) besedi. Še vem ne, kdaj se je to zgodilo, ampak postala sem tako občutljiva, da se je lahko moje razpoloženje zaradi ene majčkene šale na račun mojega naglasa v hipu spremenilo. Zaradi kritike in popravkov sem zardevala, se jezila in obupano branila: »Saj slovenščina izhaja iz dežele Kranjske.« Sama sebi sem šla na živce. Moj cilj je vendar bil, da se skupaj z vsemi drugimi pomembnimi lekcijami naučim knjižnega pogovornega jezika, in trudila sem se, da bi odreagirala drugače. A niti najmanj mi ni bilo jasno, zakaj ...

Zakaj se me to tako dotakne?

Govor je intimen del človekove osebnosti – govor smo mi in zato smo tudi občutljivi nanj.

»Zdaj končno razumem; zdaj bom lahko delovala drugače.« Ni bilo čisto tako. Potrebovala sem precej časa, da sem našla zaupanje in se počutila dovolj varno, da sem kritiko sprejela kot dobronamerno, pozitivno. Ves prvi semester nisem vedela, o čem sploh govorijo, ko pravijo, da imam naglas, dokler se nisem v nekem trenutku prvič zaslislala.

Glina smo, to sem vedela. A ne samo v čustvih in telesu, ko se levimo v druge ljudi, temveč smo glina globoko v sebi, v svoji srži. Naš govor je izraz naše notranjosti. Od posameznika je odvisno, kako močno se oklepa svojega govora. Jaz sem bila na svojega res močno navezana. Velikokrat sem se spraševala, ali moja navezanost na lastni, zasebni govor pomeni tudi, da se oklepam svoje osebnosti, glede na to, da je govor izraz človekove notranjosti, njegove biti. V bojazni, da bi postala popolnoma druga oseba in si ne bi bila več zvesta, sem oslepela ravno za to čudovito darilo, ki nam ga daje študij dramske igre. Ni najlepše ravno to, da se spreminjaš? Da imaš možnost, da živiš življenja drugih ljudi in ob tem spoznaš svoje vrline, pomanjkljivosti, zmote in nepredelane konflikte in se spremeniš tudi sam? Vsak dan smo drugačni, kot smo bili včeraj. Z dramsko igro se ta sprememba še potencira. Imamo priložnost, da postanemo to, kar nam je namenjeno biti. To, kar si želimo biti.

Najbrž bo še velikokrat prišel trenutek, ko nama bo z dolenjščino težko. Ko bo težko meni. Ostaja del mene, za večno. A vem, da se poglavitno spreminja. Ona ni več "šefi", temveč sem jaz tista, ki držim najino krmilo.

ALJAŽ BASTIČ

Akademsko televizija

UREDNIKI REVIJE ADEPT
SO ME PROSILI, NAJ
NAPIŠEM PRISPEVEK O DELU
AKADEMSKE TELEVIZIJE.
MISLIM, DA SE ŠE SAMI TOČNO
NE ZAVEDAJO, NA KAKŠNO
MINO SO NALETALI. PRIČUJO-
ČI PRISPEVEK SE JE TEKOM
PISANJA RAZVIL V DALJŠO
OBLIKO, KI IMA ŽE DELNO
DOKUMENTARNO FUNKCIJO,
S ČIMER PA MORDA SPLOH NI
NIČ NAROBE. O VSAKI TEMI BI
SE LAHKO ZAPISALO ŠE VE-
LIKO VEČ - A NAJ TO OSTAJA
VPRAŠANJE ZA KAKŠNO
DRUGO PRILOŽNOST.

Vsaka zgodba ima več plati, vsak projekt pa več zgodb. Projekt Akademске televizije ni izjema. Z začetki v študijskem letu 2012/2013 predstavlja Akademška televizija sklop zgodb, ki je preživel že kakšnih pet generacij študentov, vključeval pa je še kakšni dve več. Zgodba Akademске televizije je tako vedno nujno zgodba posamezne generacije. O Akademski televiziji bom tako pisal s svoje perspektive – oz. s perspektive Jana Marina, Jake Krivca, Aljaža Bastiča in številnih drugih, ki smo program aktivno ustvarjali zadnji dve leti.

Ta številka Adepta naj bi bila namenjena prispevkom študentskih projektov. Akademška televizija je sicer projekt, ki (prej ali slej) preko študijskih obveznosti vključuje skoraj vse študente na Oddelku za film in televizijo. Kako to, da se torej o njej piše v tej ediciji?

TELEVIZIJA SVOBODNA UNIVERZA (TV SU)

Akademška televizija se je začela kot delno študijski, delno izvenštudijski projekt. Ideje so, verjamem, obstajale že vrsto let, trenutna pa se je uresničila v študijskem letu 2013/2014, ko je Siniša Gacić po dolgih pogovorih in debatah z red. prof. Igorjem Šmidom, idejnim očetom in gonilno silo Akademске televizije, 'prijavil' projekt Televizije Študent/Akademске televizije kot svoj magistrski projekt. Akademška televizija se je sicer polformalno začela s projektom Svobodne univerze – tremi prenosi v živo med tednom Svobodne univerze – 15., 17. in 19. aprila 2013. To je bilo prvo spletno oddajanje v živo (live stream) za AGRFT. To je bila pomembna prelomnica, ki je za seboj potegnila marsikaj, med drugim tudi ustanovitev medija (Akademška televizija je vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 1805), postavitev novega studia AKTV in še kaj.

Za časa prvega oddajanja AKTV smo bili pričujoči študenti v prvem oz. drugem letniku študija in smo zaradi obsežnosti projekta že takrat aktivno pomagali pri pripravi in izvedbi oddaje, ki so jo v osnovi sicer pripravili študenti višjih letnikov. Vse je potekalo pod budnim mentorskim očesom profesorja Igorja Šmida.

Dasiravno se naše zgodbe to ravno ne tiče, je pomembno omeniti tudi četrto oddajanje TV Svobodna univerza, ki je potekalo 6. junija 2013 – v studiu smo

*... v studiu
smo namreč
gostili soočenje
obeh kandida-
tov za rektorja
Univerze v
Ljubljani,
prof. dr. Iva-
na Svetlika in
prof. dr. Jožeta
Duhovnika.*

namreč gostili soočenje obeh kandidatov za rektorja Univerze v Ljubljani, prof. dr. Ivana Svetlika in prof. dr. Jožeta Duhovnika.

TELEVIZIJA ŠTUDENT

Ko je Siniša Gačić vpisal magistrski študij Televizijske režije, je Akademsko televizija postala tudi medij. Prvo oddajanje oddaje Televizija Študent je potekalo 21. novembra 2013 v živo iz studia Fakultete za družbene vede v HD tehniki. Čeprav je nadaljnjih šest oddaj v študijskem letu 2013/2014 potekalo iz studia AGRFT in se je kvaliteta vrnila v stari SD, je sodelovanje s Fakulteto za družbene vede ostalo – že za prvo in tudi za sledeče oddaje so pripravljali video prispevke in vodili svoj sklop Študentsko oko. To rubriko je nato zaobjel del, ki so ga pripravili študenti TV izvedbe (3. letnik); najpogosteje je šlo za različne problemske pogovore, organizirali pa so tudi okroglo mizo o predlogu Zakona o visokem šolstvu. Tudi v tistem študijskem letu smo takratni študenti 2. letnika pogosto priskočili na pomoč pri izvedbi oddaj – kot mojstri zvoka, kamermani, asistenti ali tajniki režije, operaterji vMix-a ... Zaključek študijskega leta je predstavljal prenos sklopa predavanj mednarodnega simpozija Mit in pogled, ki ga je z večkamernim one-man-band snemalno-montažno-režijskim kompletom izvedel Siniša Gačić (takrat študent 1. letnika podiplomske Televizijske režije).

V študijskem letu 2014/2015 smo se prvič začeli resneje vključevati v nastajanje oddaj Akademsko televizije – Televizije Študent. S kolegi smo bili v tretjem letniku in zato odgovorni za vsebinsko pripravo in izvedbo živih oddaj. V zimskem semestru smo pripravili štiri (vsak študent režije je bil odgovoren za izvedbo ene), v poletnem semestru pa še sedem oddaj. Tiste, ki so potekale v zimskem semestru, smo pripravljali in oddajali iz velikega studia AGRFT, v poletnem semestru pa smo oddaje prenašali iz novega, "zgornjega" studia, studia AKTV. Studio je bil sprva opremljen s tehniko Canon XL1 kamer (SD), konec študijskega leta pa

... takratni študenti 2. letnika smo pogosto priskočili na pomoč pri izvedbi oddaj – kot mojstri zvoka, kamermani, asistenti ali tajniki režije, operaterji vMix-a ...

smo z dobavo Canon Legria kamer prešli na visoko ločljivost. Posebnost AKTV režije je, da v celoti temelji na računalniku – ta krmili vse kamere, prispevke, glasbo, grafiko itd., zaradi česar se (je) občasno zgodi(lo), da je (bilo) oddajanje nenadno prekinjeno. Oddaje so nastajale pod vsebinskim okriljem urednika Gačiča in odgovornega urednika ter mentorja profesorja Šmida; tudi za tiste v drugem semestru je bil za izvedbo zadolžen posamezen študent režije (ali – v našem primeru – montaže).

Posebnost tega študijskega leta je, da je Akademsko televizija prvič pripravila tridnevni neprekinjeni televizijski program, poimenovan AKTV 24/3. V praksi je to pomenilo, da je velik del oddelka FTV od petka do nedelje konec januarja (23.–25. januar 2015) skupaj pripravljala tridnevni neprekinjeni program. Nekatere vsebine so bile posnete vnaprej, veliko je bilo premier študijskih filmov, TV dram in študijskih TV oddaj, del vsebin pa je potekal tudi v živo. Ponovno smo sodelovali s Fakulteto za družbene vede, tokrat neodvisno od sistema – neposredno z nekaj zainteresiranimi študentkami novinarstva. Za namene AKTV 24/3 smo zagnali tudi Facebook stran, ki smo jo od takrat dalje nadgrajevali in dopolnjevali. Sicer zelo zahteven in utrujajoč projekt (vsak večer smo namreč kronali z avtorsko oddajo v živo iz velikega studia) nam je ostal v zelo pozitivnem spominu. Dejstvo je, da ga lahko po zahtevnosti, intenzivnosti ter študijskem doprinosu brez težav primerjamo s filmsko delavnico oddelka FTV na Vibi, zaradi česar študenti (vsaj zgoraj naštetih) dajemo pobudo, da projekt AKTV 24/3 ne bi zamrl.

FESTIVAL SLOVENSKEGA FILMA 2015

Sredi študijskega leta 2014/2015 smo se študentje Klemen Berus, Jan Marin, Jaka Krivec in Aljaž Bastič začeli pogovarjati o sodelovanju na 18. Festivalu slovenskega filma (kot video ekipa smo sodelovali že na 16. in 17. festivalu). Na podlagi izkušenj in želja iz preteklih let smo prišli na idejo, da bi na 18. Festival slovenskega filma odšli z reportažnim avtomobilom AGRFT in z njim pripravljali žive spletne prenose Zajtrkov z avtorji, pripravljali svojo oddajo Preglednik ter omogočili živ prenos zaključne slovesnosti s podelitvijo vesen. Kmalu po tem ko smo idejo dopolnili, smo jo predstavili red. prof. Igorju Šmidu,

ki je takrat poleg funkcije odgovornega urednika Akademске televizije nosil še funkcijo predstojnika Katedre za televizijsko režijo. Ideja se mu je zdela dobra in z nemalo pogovori, debatami in popravki smo jo celostno (z izdelanim elaboratom) predstavili tudi direktorju festivala Igorju Prasslu ter direktorju Slovenskega filmskega centra Jožku Rutarju. Oba sta bila nad

Na podlagi izkušenj in želja iz preteklih let smo prišli na idejo, da bi na 18. Festival slovenskega filma odšli z reportažnim avtomobilom AGRFT in z njim pripravljali žive spletne prenose Zajtrkov z avtorji.

zamislijo navdušena in sta sodelovanje podprla. Akademška televizija je pod okriljem Akademije za gledališče, radio, film in televizijo tako postala uradni koproducent 18. Festivala slovenskega filma in njegov uradni spletni portal.

Jan Marin je pripravil novo scenografijo za Zajtrke z avtorji in Preglednike, ki smo jo s skupnimi močmi pod produkcijskim okriljem Akademije naredili sami. Pripravil je tudi novo grafično podobo programa (logotip, špice) ter oddaj, jaz sem po motivih uradne glasbe festivala pripravil glasbo za špice oddaj in programa. Z Jako sva bila študenta urednika programa in oddaj, v povezavi z ekipo Festivala in Slovenskim filmskim centrom smo pripravljali 24/7 televizijski program; ko nismo oddajali v živo, smo vrteli številne filme – skoraj vse tiste, ki niso bili sprejeti v redni festivalski program, ter tiste, ki jih je iz svojega arhiva izbral Slovenski filmski center.

Festival slovenskega filma 2015 je bil poln dogodivščin. Že drugi dan smo ugotovili, da je tempo, ki smo si ga zastavili, prenaporen. Ekipo je sestavljalo osem članov (Berus, Bastič, Krivec, Marin, Žan Žvižej, Lukas Miheljak, Rok Hvala ter Jure Dostal), delali smo od jutra do noči (ali naslednjega jutra).

Poleg dnevnih živih prenosov Zajtrkov z avtorji (2-3 ure), dnevnih oddaj Preglednik s prispevki (vsaka tekmovalna projekcija je imela svoj prispevek) in predvajanja filmskega programa smo se pripravljali še na zaključno prireditev. Ta je bila poseben izziv – prenos smo delali z drugo, mobilno tehniko, režijo postavili v projekcijski kabini – a se je trud kljub temu, da bi bil prenos lahko izpeljan bolje, izplačal: imeli smo cca. 150 hkratnih spletnih gledalcev. O drugih dogodivščinah, kot je npr. mini poplava v reportažnem avtu, ki mi je zalila prenosni računalnik, o pudranju osrednje filmske novinarko TV Slovenija in o neverjetni promociji AKTV na uradni projekciji Festivala tokrat ne bom izgubljal besed – naj te dogodke odkrije kakšna druga priložnost.

Pomembna novost, ki jo je Akademsko televizija pridobila z 18. Festivalom slovenskega filma, je bila končno tudi spletna stran – www.aktv.si. Postavila sta jo Jaka Krivec in Jan Marin ob pomoči študenta računalništva Jana Boštjančiča.

Začetek nove sezone AKTV smo pospremili s prenovljeno grafično podobo, ki jo je ponovno "zakrivil" Jan Marin, in scenografsko povsem prenovili studio.

AKTV 2015/2016

Sezona 2015/2016 Akademske televizije je bila tista, ki nas je postavila pred največ izzivov. Red. prof. Igor Šmid je z oktobrom odšel na sobotno leto, Aljaž Bastič in Jaka Krivec sva bila sprejeta na podiplomski študij Televizijske režije, Jan Marin pa na podiplomski študij Produkcije. Čeprav smo se od Akademske televizije sprva želeli distancirati, so se stvari zavrtele v povsem drugo smer. Z izr. prof. mag. Markom Naberšnikom, ki je bil naš mentor (in smo ga pozneje označili kar kot v. d. odgovornega urednika Akademske televizije), smo se že na prvih oktobrskih urah aktivno začeli pogovarjati o AKTV v novem študijskem letu. Ko smo videli, da je projekt dosti bolj odprt, kot smo si predstavljali, so se ideje hitro vrstile in odloči-

li smo se, da bomo v novem študijskem letu za vsako oddajanje pripravili informativno-magazinsko oddajo Preglednik z lastnimi prispevki (v sodelovanju z zainteresiranimi novinarkami s Fakultete za družbene vede) ter zabavno oddajo, imenovano 2na2, ki bo vsakič potekala iz velikega studia. Prenovili in dopolnili smo tudi spletno stran, ki je s FSF-jem lepo zaživela, arhivirali pretekle in pripravili prostor za nove vsebine.

Naše delo je dodatno spodbudila informacija, da so ob koncu leta ostala določena finančna sredstva, ki smo jih po pregledovanju in pogovorih s prof. Naberšnikom usmerili v nakup cenejših inteligentnih luči. Nakupe smo v letu 2016 še nadgradili, s čimer je Oddelek za film in televizijo (in cela akademija) pridobil odlično osnovo za nadgradnjo (osnovni paket inteligentnih luči in kontrol, kakovostnejša tonska miza ...).

Začetek nove sezone AKTV smo pospremili s prenovljeno grafično podobo, ki jo je ponovno "zakrivil" Jan Marin, in scenografsko povsem prenovili tudi zgornji, AKTV studio. Zasnoval ga je kdo drug kot kolega Jan in ga (ob naši pomoči) večinoma tudi fizično izdelal. Naši pogovori in koncepti so se izkazali za smiselne in dobre – scenografija je tudi v živo delovala podobno odlično kot na predhodni vizualizaciji. Del scenografije smo prilagodili tudi za oddajo 2na2.

Že pri prvem oddajanju, ki je potekalo 3. decembra 2016, smo ugotovili, kako zahtevno nalogo smo si zadali. Že tehnično-izvedbeno-vsebinski del zabavne oddaje je predstavljal ogromen izziv; veliko dela smo skupaj vložili v pripravo prispevkov za Preglednik. Jan je vložil ogromno časa v angažiranje ekipe – ker sta bila v pogonu oba studia, bi za idealno delovanje vsakič potrebovali skoraj 20-člansko ekipo. Hitro postane jasno, da je to na oddelku, ki ima v vseh letnikih skupaj nekaj manj kot 50 študentov, lahko velika težava, sploh zato, ker smo tudi prispevke za Preglednik snemali in montirali v lastni produkciji – sošolec producent Žan Žveplan je v iskanju ekip za prispevke spoznal vse študente, za sošolca Jana Marina pa smo se tako ali tako šalili, da ga imajo vsi študenti na oddelku med nezaželenimi številkami, saj je v iskanju ekipe za žive oddaje večkrat klical vse številke na seznamu študentov. Še dobro, da je zanj v vlogi hospitality na snemanjih nato dobro poskrbela sošolka producentka Eva Tomazin.

Po drugem ali tretjem oddajanju v sezoni smo sklenili, da oddaje 2na2 ne bomo v izvajali v živo vse leto, kar je bil prvoten načrt, saj bi bilo to v kontekstu iskanja ekipe nemogoče. Zimski semester smo tako zaključili s tremi oddajami Akademске televizije. Pomanjkanju časa in ekip navkljub smo se odločili, da tudi v letu 2015/2016 izpeljemo AKTV 24/3 – drugo sezono. S pomočjo številnih profesorjev in študentov smo, kot že preteklo leto, na predhodnem dvodnevem snemanju posneli več novih vsebin: različne pogovore (npr. pogovore o študijskih programih na AGRFT, pogovor o Novih novih filmih in o aktualnih akademskih projektih), Žan Žveplan pa je organiziral in vodil zanimivo okroglo mizo na temo scenaristike v Sloveniji (priporočam ogled!). Posnete vsebine smo med tridnevnim oddajanjem (potekalo je 29.–31. januarja 2016) predvajali na AKTV. Tudi med samo AKTV 24/3 smo študentje (krog se je razširil na številne študente 3., 2. in 1. letnika Filma in televizije) pripravili mnoge žive vsebine. Ponovno naj izpostavim, da je vsak dan oddajanja ob 20.00 potekala živa, avtorska oddaja iz velikega studia: prvi dan predzadnja oddaja 2na2, drugi dan Lip sync battle ter tretji dan Impro liga, ki ji je sledil koncert Iztoka Drabika Juga. Ni potrebno posebej poudarjati, da smo vsak dan oddajanja v povezavi s predanimi kolegicami pripravljali še sveže Preglednik s prispevki, ki smo ga predvajali ob 19.00.

Verjamem (ali pa vsaj upam), da je vsem, ki so bili del AKTV 24/3, ta pustil lep spomin in dal tudi marsikatero neprecenljivo izkušnjo.

Poletni semester smo zasnovali manj ambiciozno, saj smo se zavedali, da bodo kolegi študenti ob številnih drugih študijskih snemanjih in obremenitvah pri projektu težje sodelovali. Tako smo takoj po začetku novega semestra organizirali dvodnevno snemanje oddaj AKTV špil – v studio smo povabili štiri študentske glasbene skupine z avtorsko glasbo in jim omogočili celovečerni koncert avtorskih skladb (glasba v živo). Zahteven tehnično-izvedbeni podvig smo glede na to, da je potekal prvič, izpeljali zelo dobro (prva zahtevnejša

*Iz Kinoteke
smo v živo
prenašali
prvo podelitev
nagrada
Združenja
filmskih sne-
malcev (iris),
snemali in
naknadno
predvajali smo
tudi prireditev
ob 70-letnici
Akademije, ki
je potekala v
Kinu Šiška.*

uporaba inteligentne luči, kombiniranje studijskih kamer in kamer iz RA – skupno 6 kamer –, zahteven zvok v živo – tudi 14 mikrofонов z monitoringom vred). Snemanje je minilo v prijetnem vzdušju in ponovno verjamem, da je od njega vsak odnesel zelo veliko.

V drugem semestru smo nadaljevali z živo oddajo Preglednik, po kateri smo vsakič predvajali nov AKTV špil, izmenično pa smo izvajali tudi oddaje Študentsko oko, ki so jih vsebinsko pripravljali študenti FDV. V eni izmed teh oddaj smo postavili še en mejnik: izvedli smo prvo živo oglašanje s terena. V drugem semestru smo izvedli štiri redna oddajanja; na zadnjem smo v živo izvedli še zadnjo, peto zabavno oddajo 2na2. Poleg teh smo imeli še eno izredno oddajanje: iz Kinoteke smo v živo prenašali prvo podelitev nagrad Združenja filmskih snemalcev (iris), snemali in naknadno predvajali smo tudi prireditev ob 70-letnici Akademije, ki je potekala v Kinu Šiška.

O pestrem dogajanju v sezoni 2015/2016 bi lahko zapisal še marsikaj, a so uredniki Adepta članek verjetno tako ali tako rezali že nekje pri FSF-ju 2015 – še dobro, da je bila Akademska televizija tudi del naslednjega, 19. Festivala slovenskega filma.

*O pestrem
dogaja-
nju v sezoni
2015/2016 bi
lahko zapisal še
marsikaj, a so
uredniki Adepta
članek verje-
tno tako ali tako
rezali že
nekje pri
FSF-ju 2015.*

FESTIVAL SLOVENSKEGA FILMA 2016

Skromnejše, pa vendar ambiciozno zamišljeno je bilo tudi sodelovanje med AKTV in FSF v letu 2016. Akademija je bila ponovno koproducent festivala, mi pa smo svoje delo zmanjšali na človeški obseg: še vedno smo v živo prenašali Zajtrke z avtorji, dodali smo celo žive prenose Strokovnega programa, ukinili pa smo oddajo Preglednik in njene prispevke, saj se je vsebinsko podvajala z Zajtrki in tudi sicer ni imela smiselne dodane vrednosti (razen izjemne produkcijske zahtevnosti). Tudi za 19. FSF smo sicer pripravili

Vsaka šola nekaj stane – pa saj smo vendarle še študenti.

novo grafično podobo in nov studio, ki je sledil celostni grafični podobi Festivala.

Še vedno smo prenašali zaključno prireditev – tokrat še dosti bolj profesionalno, saj smo združili moči reportažnega avtomobila in dodatne, "mobilne" tehnike. Slavnostno podelitev vesen, ki je predvsem na našo pobudo potekala v intimni rdeči dvorani Avditorija Portorož, smo prenašali s kar sedmimi kamerami, tudi zvok smo obdelovali povsem sami. Škoda

le, da smo zaradi tehničnih težav z video mizo, ki so povzročile "pokanje" v zvoku, iz končnega izdelka morali izločiti vse glasbene točke sicer odlične Severe Gjurin. Vsaka šola nekaj stane – pa saj smo vendarle še študenti.

Z 19. Festivalom slovenskega filma smo se Jaka Krivec, Jan Marin in Aljaž Bastič odmaknili od aktivnega sodelovanja pri Akademski televiziji. Sklenili smo, da je bil 19. FSF tudi naš zadnji (sicer 4. po vrsti) v tako aktivnih vlogah. In sklenili smo, da se v prihodnjem študijskem letu od aktivnega ustvarjanja AKTV oddaljimo in priložnosti prepustimo morebitnim zainteresiranim mlajšim kolegom.

AKTV 2016/2017

Z novim študijskim letom se je s sobotnega leta vrnil red. prof. Igor Šmid. Ponovno je prevzel koordinacijo vsebin in zimski semester je rodil tri posebej žlahtne vsebine: 1. decembra 2016 je AKTV po približno 60-ih letih premora v slovenskem prostoru ponovno izvedla živo televizijsko dramo (Prešeren mutant, režija Ema Muc), 15. decembra 2016 pa so si gledalci lahko ogledali živo televizijsko adaptacijo glasbeno-gledališkega performansa (Slekla se bom v rumeno, režija Tina Novak). Še pred obema oddajanjema pa so študenti, ki so se udeležili mednarodnega projekta Tempus, z našo pomočjo izvedli oddajo "Live from Ljubljana" – nekakšno Evrovizijo za študentske filme. Mirno lahko tudi to oddajanje označimo kot posebno prelomnico, saj smo izvedli živo oglašanje preko programa Skype s skoraj desetih šol, kar je bil ogromen tehnični izziv s številnih pogledov

KAM NAPREJ?

Akadska televizija je živ projekt, ki je vedno odvisen od posamezne generacije. Enkrat zaživi bolj, drugič se umiri, tretjič gre v zabavne vode, četrtič igrane, petič se vrne na družbenoaktualno-kritično področje. Kamorkoli že gre, pa jo (lahko) vedno vodijo študentje. Seveda ob pomoči in sugestijah mentorjev – a vseeno velja reklo: kjer je volja, je tudi pot.

Akadska televizija je lahko izrazito študentska in osebno blizu študentom, ki jo izvajajo, a le, če si tega želijo in so se temu pripravljene posvetiti. Četudi se včasih komu to zdi le zoprna študijska obveznost (verjemite, tudi pričujoči študenti smo bili na začetku sami na isti ladji), je to odlična priložnost za kvalitetno timsko delo in spoznavanje ali vsaj okušanje televizijskega okolja. AKTV je nekakšen študijski laboratorij, kjer so dovoljene sanje in napake, ki si jih v poznejšem profesionalnem okolju ne bi mogli privoščiti. Upam in verjamem, da bodo tudi prihodnje generacije prepoznale potencial, ki ga ima Akadska televizija za njihovo profesionalno (in osebno) rast.

Če sem v tretjem odstavku pričujočega zapisa postavil vprašanje – Kako to, da o Akadski televiziji, načelno sicer študijskem projektu, pišemo v tokratnem Adeptu? – upam, da je zgornje obsežno besedilo vsaj deloma odgovorilo nanj. AKTV ni zgolj študijski projekt – se mar ne strinjate, da je vsak projekt, ki ga delamo avdiovizualni ustvarjalci, več kot le projekt, služba, vir prihodkov, vaja, šola? Tudi na akademiji. Če je naše vodilo ljubezen do poklica, je lahko uspešna vsaka pot. Ravno zato smo Jaka Krivec, Jan Marin in Aljaž Bastič, nekakšni osrednji ustvarjalci pretekle sezone Akadske televizije, še posebej počaščeni in hvaležni za akademijsko Prešernovo nagrado, ki smo jo letos prejeli za svoje lanskoletno delo pri projektu AKTV.

*Če je naše
vodilo ljubezen
do poklica, je
lahko uspešna
vsaka pot.*

JAKOB RIBIČ
intervju: Katja Markič

V UREDNIŠTVU REVIE
ADEPT SMO OPRAVILI
POGOVOR S ŠTUDENTKO TRE-
TJEGA LETNIKA DRAMATUR-
GIJE KATJO MARKIČ, KI JE V
PRETEKLEM LETU DELALA KOT
ASISTENTKA DRAMATURGA PRI
PREDSTAVI KRALJ UBU, KOT
DRAMATURGINJA IN SOAVTO-
RICA AVTORSKEGA PROJEKTA
UTOPIA IN KOT PERFORMERKA
SKUPINE DIVINAMIMESIS. POGO-
VARJALI SMO SE O NJENIH PRO-
JEKTIH IN O TEM, KAKO UDEJ-
STVOVANJE ZUNAJ AKADEMIJE
VPLIVA NA NJENO DELO V
SKLOPU ŠTUDIJSKIH OBVEZNO-
STI IN JI POMAGA PRI NJEM.

O DELU ASISTENTKE DRAMATURGA PRI PREDSTAVI KRALJ UBU

Za to asistenco sem se odločila, ker me je zanimalo že samo Jarryjevo besedilo. Zanimalo me je, kako se bodo aktualnega postavljanja na oder več kot sto let starega teksta lotili izkušeni ustvarjalci. Zdi se mi namreč, da je ravno to smoter tega besedila – da se ga vsakokrat postavlja karseda aktualno. Poleg tega pa me je zanimalo tudi, kako bo izgledal sam proces dela. Iz opazovanja tega procesa sem se namreč želela čim več naučiti.

Na vajah je besedilo kmalu končalo ob strani; od njega so ostale samo osnovne teme, kot jih je začrtal režiser Jernej Lorenci – med njimi je izstopala predvsem Ubujeva požrešnost, potem pa smo na podane teme improvizirali. Moja naloga je bila te improvizacije posneti in doma narediti njihovo transkripcijo. Ko sem tako pripravljeno besedilo uredila, sem ga

poslala režiserju in dramaturgu, ki sta ga potem uporabila na vajah. Moja naloga je torej bila bolj ali manj prav urejanje in pretipkavanje besedila, ki je nastajalo med improvizacijami.

Kot asistentka sem se dobro ujela tako z režiserjem in dramaturgom kot s preostalo ekipo igralcev. Med njimi je bilo kar nekaj takih, ki so prvič delali z Lorencijem, tako da nas je bilo znotraj ekipe precej novincev. Vsi pa so me zelo prijateljsko sprejeli; nenazadnje je bilo na tem grajeno celo vzdušje. Lorenci se je trudil ustvariti povezano ekipo, da bi potem improvizacije lahko dobro stekle, in

tako so vanjo zelo hitro vključili tudi mene. Pomembno je bilo, da sem bila prisotna na vajah, da se je potem zgradilo nekakšno medsebojno zaupanje.

*Vsi pa so me
zelo prija-
teljsko sprejeli;
nenazadnje je
bilo na tem
grajeno celo
vzdušje.*

O IZKUŠNJI, KI JO JE Z OPRAVLJANJEM ASISTENCE DOBILA

Zdi se mi, da je za asistenta glavna naloga in privilegij to, da poskuša razumeti miselni svet ustvarjalcev, zlasti režiserja in dramaturga, se vanj vklopiti tudi sam in delovati znotraj njega, torej dajati predloge, ki bi lahko ustvarjalcem ustrezali oziroma pomagali.

Se mi pa zdi, da je za asistenta zelo koristno opazovati igralce – kako delujejo, kako pristopajo k delu, kakšne so njihove prednosti, kakšne napotke potrebujejo itd. To je po mojem mnenju najpomembnejša izkušnja, ki jo človek dobi od tega: da torej razume posamezne igralce in spozna določene procese.

O VPRAŠANJU, V KATEREM IZMED TREH LETNIKOV DRAMATURGIJE JE ZA ŠTUDENTA NAJPRIMERNEJE OPRAVLJATI ASISTENCO
Meni je to najbolj ustrezalo na polovici drugega letnika, saj sem takrat tudi sama začela delati pri študijskih projektih, z asistenco pa sem pridobila nekaj izkušenj in samozvesti, saj sem dobila občutek, da vem, kako te stvari potekajo, in da se znotraj tega lahko znajdem. Ne vem, ali me je ta asistenca spremenila v samem ustvarjalnem smislu, sem pa s pomočjo te izkušnje sama pri sebi razjasnila svoj pogled na gledališče, kakršnega bi si želela ustvarjati.

Pri študijskih asistencah bi si želela spremeniti le to, da bi se že pred začetkom projekta asistenti dobili z dramaturgom (oziroma režiserjem, odvisno od tega, čigav asistent bo študent) in se imeli možnost pogovoriti o samem projektu.

Pri predstavi Vojna in mir sem imela tak sestanek z Evo Mahkovic, želela pa bi si še več tega, ker se mi zdi, da na tak način povsem drugače »padeš« v situacijo in se znajdeš znotraj nje, kot pa če ne poznaš nekih osnovnih koordinat predstave. Pravo delo dramaturga je namreč prav to, da že prej ve, kaj se bo dogajalo, oziroma da pomaga že pri pripravi koncepta. Zdi se mi, da bi bila na ta način izkušnja asistence še bolj celostna.

Pri študijskih asistencah bi si želela spremeniti le to, da bi se že pred začetkom projekta asistenti dobili z dramaturgom.

O TEM, KAKO JE POTEKALO DELO PRI AVTORSKEM PROJEKTU UTOPIA

Najprej smo konec maja izvedli krajšo uprizoritev Utopie; mi v skupini jo imenujemo kar »Parautopia«. Šlo naj bi za predstavitev repertoarja, katerega rdeča nit je utopija, a Janu Krmelju, ki je Parautopio režiral, se je zdelo pomembno ljudem

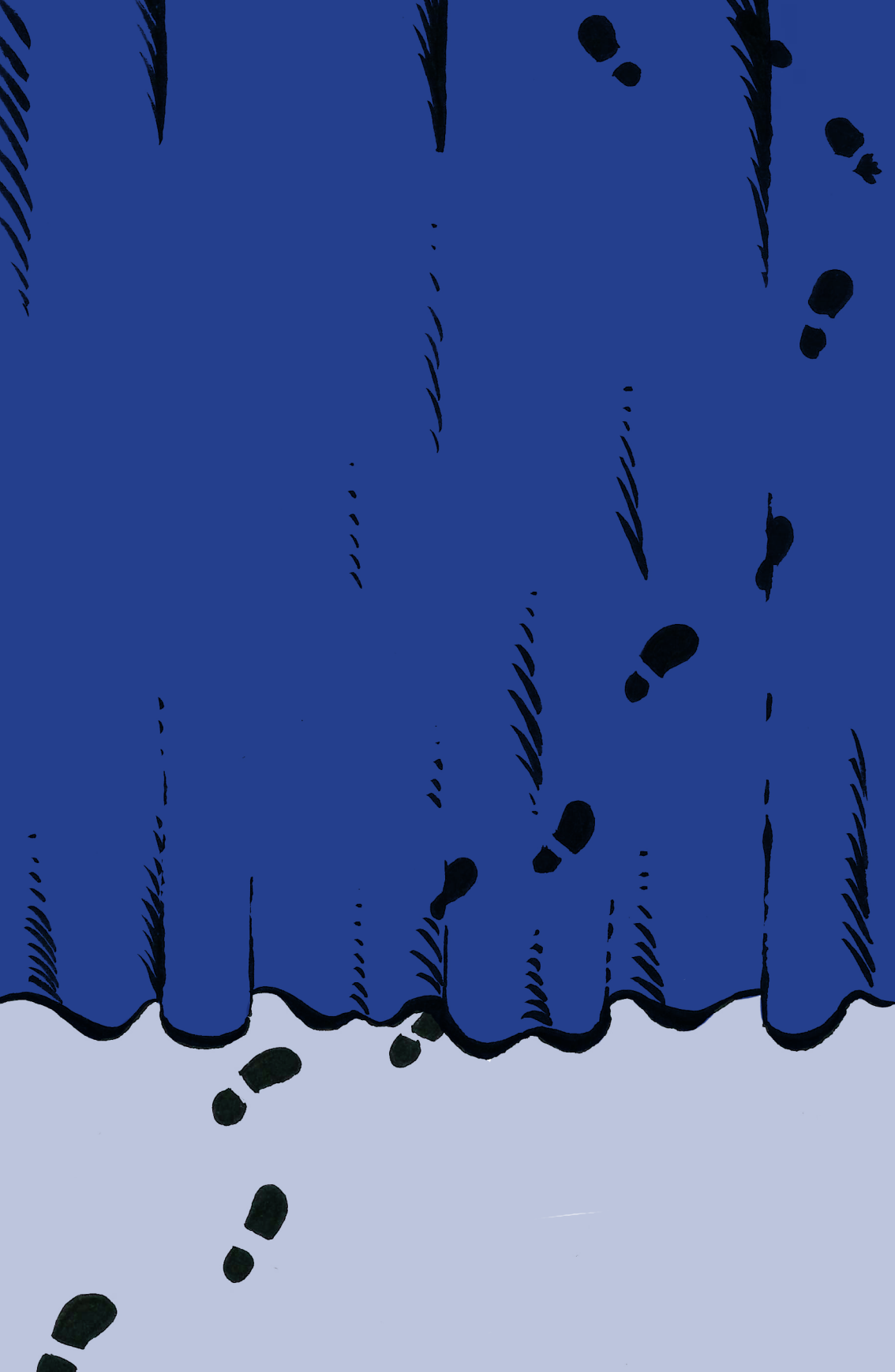
ponuditi samo izkušnjo utopije. Pred razgrnitvijo repertoarja si je torej želel izvesti drobno predstavo (trajala je le pol ure), s katero bi pokazal eno različico takšne možne utopije. Za to ga je navdahnili tekst Fando y Lis Fernanda Arrabala. Potem je k projektu povabil še mene in tako smo skupaj s Polono Juh in Aljažem Jovanovičem v zelo kratkem času (na voljo smo imeli samo teden dni) pripravili to polurno predstavo. Tako Polono kot Aljaža je besedilo zelo hitro stimuliralo, saj v sebi nosi neko res specifično magijo, potem pa se je tudi na velikem odru že v prostoru ponudila možnost za dva popotnika oziroma klovna, ki iščeta izgubljeno mesto Tar, ki iščeta in živita utopijo.

Nad Parautopio je bilo navdušenih kar nekaj ljudi in tako nas je nekaj dni kasneje kontaktiral ravnatelj Drame. Omenil je možnost, da bi predstavo razvijali še naprej. Ko je odpadla prva napovedana premiera v Mali drami, nam je tako ponudil, da bi Utopio razvili v sklopu rednega repertoarja. To smo izvedeli konec junija in 23. septembra je bila na odru že postavljena premiera. Čez poletje je bilo potrebno sestaviti koncept in

Nad Parautopio je bilo navdušenih kar nekaj ljudi in tako nas je nekaj dni kasneje kontaktiral ravnatelj Drame. Omenil je možnost, da bi predstavo razvijali še naprej.

besedilo, potem pa smo imeli še štiri tedne časa za vaje in priprave na samo predstavo. Prav zato, ker je bilo časa tako malo, je avtorski projekt zelo natančno strukturiran.

Začetni koncept smo sestavljali z ekipo, ki se imenuje DivinaMimesis – člani so poleg mene še Jan Krmelj, Nika Erjavec, Andrej Koruza in Gašper Torkar -, k pisanju besedila pa smo povabili še Tiborja Hrsa Pandurja. V začetni fazi smo Jan, Tibor in jaz raziskovali Arrabalova besedila, da bi sestavili nekakšen hommage Arrabalu in spojili več njegovih besedil. A kmalu smo ugotovili, da se v našo poetiko ta besedila ne vklopijo tako dobro, da smo torej tisto, kar nas je v besedilu

Fando y Lis najbolj intrigiralo, že izčistili, izluščili in uporabili. To je predvsem Arrabalovo videnje sveta skozi drugačnost. Zato smo se odločili, da bomo raje gradili na atmosferi, ki smo jo že vzpostavili s Fando y Lis. Tako smo namesto prvotne ideje raje zbrali besedila različnih avtorjev, denimo Mallarmeja, Ezre Pounda in Alejandra Jodorowskyja, ki so nas navdahnili,

*Povezovala
nas je predvsem
neka skupinska
radovednost.
Igralce je
zanimalo, kaj
bo prinesla ta
tako mlada eki-
pa ustvarjalcev.*

velik del besedila pa smo dopisali tudi sami. Ob študiju materiala smo prebrali tudi Agambena, Foucaulta, Toporja, Castelluccija, Ciorana in druge. Iz tega miselnega sveta se je nato na večernih ses-tankih rojevala struktura in končno tudi neko besedilo, ki smo ga potem nenehno preobračali, dokler ni bilo postavljeno tako, da smo bili zadovoljni z njim. Seveda se je potem besedilu odvzemalo, dodajalo, se premikalo njegove dele in tako naprej, še med samimi vajami.

O TEM, KAKO JI JE BIL TAKRAT KOT
ŠTUDENTKI DRUGEGA LETNIKA DELATI Z
IZKUŠENIM IN VRHUNSKIM ANSAMBLOM
LJUBLJANSKE DRAME

Povezovala nas je predvsem neka skupin-ska radovednost. Igralce je zanimalo, kaj bo prinesla ta tako mlada ekipa ustvarjal-

cev. Zdi se mi, da jih je res zanimal naš pristop. Potem ko so dokaj hitro ugotovili, da vemo, kam stvari peljemo, pa jih je začel zanimati tudi svet, kamor bi jih radi pripeljali. Gradilo se je torej na nekem medsebojnem zaupanju in zanimanju, povezovala pa nas je želja po razvijanju in delu. Močen zagon nam je pomenila predvsem predhodna izkušnja Parautopie in podpora Polone in Aljaža, ki sta bila oba zelo zagnana in sta se poglobila v projekt. Od igralcev sem ogromno odnesla in se neverjetno veliko naučila. Posebna izkušnja je možnost učenja znotraj ekipe uveljavljenih in izkušenejših igralcev, ki ponujene materiale razvijajo brez zunanje okoliščine študijske naloge. V tem je ta izkušnja drugačna od dela na Akademiji, kjer se seveda še vsi skupaj učimo.

O TEM, KAJ JI JE IZKUŠNJA PRI TEM PROJEKTU DALA

Zdi se mi, da te vsak tak projekt izprazni, a te hkrati tudi nekaj nauči in te obogati. Kot dramaturginja vedno pristopam k delu v zelo tesnem sodelovanju z režiserjem. Z njim sem vedno v dialogu – seveda tudi z igralci, a v osnovi z režiserjem. Tako da je prva točka je že to, da sem skozi to predstavo še boljše spoznala, kako funkcionirava z Janom kot tandem. Pri tandemu režiserja in dramaturga se mi zdi ključno, da se med seboj znata poslušati in dajati prostor drug drugemu ter da si upata drug pri drugem preverjati svoje ideje in podajati mnenja na te ideje – iz takega dialoga navadno zraste rešitev. Dinamika dela med sodelavci pogosto vpliva na delovni proces tudi s preostalo ekipo.

Poleg tega sem pri tem projektu izoblikovala pristop do igralcev. Našla sem nek svoj jezik, kako jih stimulirati, ne da bi jim opisovala, kaj si predstavljam jaz, ampak da iz njih izzovem tisto, kar se mi zdi, da bi bilo potrebno prizoru še dodati. Na Akademiji opažam predvsem pomanjkanje dela, pri katerem bi imeli dramaturgi, igralci in režiserji možnost vzpostavitve medsebojnega dialoga. Dela, pri katerem bi učinkovito komunicirali, se poslušali in si povedali, kaj kdo potrebuje za uspešen proces. Vsak se seveda znajde na svoj način, a zdi se mi, da bi Akademija morala nuditi možnost, kjer si ti trije svetovi delijo prostor skupnega dela. Zdi se mi, da se pogosto zanemarja pomembnost učenja sodelovanja in pogovorov o vizijah ter razumevanju gledališča vsakega posameznika.

O SKUPINI DIVINAMIMESIS

V osnovi nas druži zanimanje za neko sorodno poetiko. Zanima nas pot do načina, s katerim bi gledalcem in tudi sebi kot ustvarjalcem ponudili možnost ustavitve oziroma izvzetosti iz vsakdanjega sveta ter predstavitev v neko specifikko, ki jo nosi oder. Prav zato se ukvarjamo z gledališčem – vsaj zaenkrat so ti projekti gledališko obarvani, čeprav večina ustvarjalcev

*Pri tandemu
režiserja in
dramaturga se
mi zdi ključno,
da se med seboj
znata poslušati
in dajati prostor
drug drugemu.*

*Zanima nas
torej izvzetost
iz vsakdanjega,
kjer se potem
razpre prostor,
v katerem se
pojavi lepota
drugačnosti.*

prihaja z različnih področij. Zanima nas torej izvzetost iz vsakdanjega, kjer se potem razpre prostor, v katerem se pojavi lepota drugačnosti. Mnogi gledališki projekti, ki so nastali v zadnjem času, se s sodobnostjo ukvarjajo na način, da jo na odru samo ponavljajo oziroma reproducirajo. Nasprotno pa se mi s sodobnostjo ukvarjamo tako, da se ločimo od nje, se od nje distanciramo in jo z razdalje opazujemo. Od vsakdanjega se želimo ločiti in s tem intervenirati v sodobno. Pri tem real-

nosti ne ponavljamo, rekreiramo, ampak kreiramo drugačne, posebne, specifične trenutke, ki dajejo možnost, da se samo za hip ustavimo in pademo v drug svet. Konec decembra smo izvedli performans, nekakšen instalacijski organizem, ki smo ga poimenovali »Autobiografični Animal« in v katerem smo v praksi raziskovali relacijo med opazovanjem in opazujočim telesom.

O TEM, KAKO SE POČUTI V VLOGI PERFORMERKE IN KAKO V VLOGI DRAMA- TURGINJE

Na začetku vsakega projekta skupine DivinaMimesis sem še vedno v vlogi dramaturginje, saj vsi sodelujoči najprej zasnujemo koncept. S samim nastopom oziroma performansom pa je seveda

drugače. Nimam odrske izobrazbe, a prek izkušnje stanja pred občinstvom, ko vsaka moja gesta nekaj pomeni, drugače pristopam do igralcev, kadar sem v vlogi »klasične« dramaturginje. Kajti vem, kako določene stvari delujejo in kako jih igralci doživljajo in tako poskušam najti boljši jezik, v katerem jim posredujem svoje misli. Kot dramaturg si ponavadi prisoten le z glasom, medtem ko si kot performer na odru prisoten tudi s telesom. In prav v tej smeri se želim razvijati in raziskovati še naprej.

Ljubljana, 2017

